

Futószalagon szüntetik meg a szabálysértési eljárásokat a tavaly április 11-i Clark Ádám téri ügyben: Budaházyt is felmentették, kártérítés jár a meghurcoltaknak

2009. január 16.

Where to buy premarin cream online without prescription.

2008. január 15. Nemzeti Jogvédő Szolgálat www.nja.hu Magyar Nemzet (Pilhál Tamás) cikk nyomán

Futószalagon szünteti meg a szabálysértési eljárásokat a bíróság a tavaly április 11-i Clark Ádám téri tüntetésen jogszerűtlenül megbilincselte és előállított emberekkel szemben. Január 15-én két másik demonstrálóval együtt a Budai Központi Kerületi Bíróság megszüntette az eljárást Budaházy György (védőként eljárta: Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvezetője), kedden pedig további hat személy ellen (közülük három személy esetében védőként eljárta: Novozászkó Ilona ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat elnökségi tagja), akiket jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség (közkeletűbb nevén: passzív ellenállás) ürügyén vontak eljárás alá. A bíróság mindannyiuk esetében azt állapította meg, hogy nem követtek el szabálysértést, amikor a rendőri felszólítás után nem hagyták el a helyszínt.

Budaházy másodmagával szinte utolsóként ért a Clark Ádám térre a Lánchídon át, a felszólításokat nem hallotta, majd röviddel ezután "Jöjjen velünk Budaházy úr" szavak kíséretében rendőrök léptek hozzá megbilincseltek, annak ellenére, hogy engedetlenséget nem tanúsított és nem is állt ellen. A Gyorskocsi utcai fogdában több órát töltött, majd ott helyben kiszabták rá a negyvenezer forint pénzbírságot. Ezt a döntést a bíróság a tárgyaláson kívüli szakaszban még helyben hagyta, a mostani döntés azonban mindkét határozatot hatályon kívül helyezte.

A megszüntető végzés teljes mértékben visszaigazolja a Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2008. április 15-én kelt értékelésében foglaltakat az április 11-i tüntetések rendőri kezeléséről.

Emlékeztet, hogy ezen a napon Polgár Tamás több helyszínre tüntetéseket jelentett be a három napos határidőn megtartása nélkül, így tesztelve a rendőrségnek a spontán tüntetésekkel szembeni, Bukta ítélet alapján tévesen meg nem változtatott gyakorlatát. Miután a demonstrálók a 21 órára bejelentett tüntetés helyszínére, a Clark Ádám térre értek, a kb. 300 fős tömeget, az őket addig biztosító rendőrök minden előzetes indok nélkül, jóval a rendezvény megkezdése előtt, 20 óra 11 perckor felszólították a helyszínről való távozásra. A felszólítást kb. még kétszer megismételték néhány percen belül és az utolsó felszólítástól számított 6 perc 42 másodperc után a rendőrök körbezárták a teret, így a tömeg egy része már nem tudta elhagyni a teret, a lezárás miatt. Ezután a rendőrök az ott rekedt embereket, 52 főt igazoltatták, majd az igazoltatást követően megbilincseltek és előállították őket különböző kapitányságokra, ahonnan átlagosan 6-8 órás fogvatartás után hajnalban engedték csak szabadon őket. Ugyanakkor mindegyikükkel szemben szabálysértési eljárást kezdeményeztek, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt és szabálysértési bírsággal sújtották őket.

A bíróság megszüntető végzésének indokolása rámutatott: bár a rendőrség a rendezvény bejelentésére ugyan elutasító határozatot hozott, de azt nem közölték a tüntetés szervezőivel és résztvevőivel. A Clark Ádám térre 21 órára bejelentett tüntetésre igyekvő békés és rendőrség által biztosítottan vonuló tömeg feloszlata azonban nem csak ezért volt jogszerűtlen és indokolatlan – mutatott rá a bíróság –, hanem azért is, mert a rendőrségi törvényben foglaltakkal szemben nem hagytak elegendő időt a jelenlévőknek a távozásra, ráadásul menekülő utat sem hagytak számukra. Emellett nem volt jól hallható és világos a rendőrség felszólítása, mivel arra utasították az embereket, hogy a Szentendrei út felé induljanak, noha az több kilométerre van a Clark Ádám tértől. A bíróság kimondta: a rendőrgyűrűből szabadulni nem tudó 52 ember megbilincselésére semmilyen jogalapja nem volt a hatóságnak. Emlékeztet, hogy ezen a napon összesen 59 ember előállítására került összesen sor. A döntés utalt a Strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróság 2007-es ügynevezett Bukta-ítéletére is, amely szerint még egy be nem jelentett tüntetést sem lehet feloszlanni, amennyiben megőrzi békés jellegét.

Korábban az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és a Független Rendészeti Panasztestület is egybehangzóan elmarasztalta a rendőrséget a jogellenes intézkedések miatt. A 2008. április 11-i események hivatalból történt vizsgálata alapján készített OBH 2452/2008. számú – 2008. május 19-én kiadott – jelentésében Szabó Máté az állampolgári jogok országgyűlési biztosa az alábbi megállapításokat tette:

„A Clark Ádám téri demonstrációra tartó tömeg feloszlataival kapcsolatban megállapítottam, hogy a Rendőrség olyan erőszakos cselekményeket meg nem valósító tömeget kezdett el feloszlanni, amely nem egy demonstráción vett részt, hanem arra igyekezett, és ezzel a békés gyülekezéshez való joggal összefüggő visszasságot okozott;

- a Rendőrség az oszlatás megkezdése előtt a bejelentés elutasításáról nem értesítette a demonstráció szervezőjét, ilyen szóbeli értesítésre csak a három felszólítást követően a Clark Ádám téren került sor, és ezzel a békés gyülekezéshez való jog, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta;

- a Rendőrség első felszólítása, amely a Lánchíd közepén hangzott el, a Clark Ádám tér egyes részein érthetetlen volt, a felszólításokban távozási irányként pedig olyan közterületet jelölt meg, amely a helyszíntől több kilométerre található. E nem mindenki számára hallható, érthető és értelmezhető felszólítás nem tekinthető olyannak, amely megfelel a Gytv.-ben meghatározott – tömegoszlatást megelőző - felszólítással szemben támasztott követelmények. Azzal, hogy a Rendőrség érthetetlen és nehezen értelmezhető felszólítást tett, a gyülekezéshez való jog sérelmét okozta;

- a Rendőrség azzal, hogy az első - előzőekben már minősített - felszólítást követően mintegy 10 perccel lezárta a Clark Ádám teret, nem biztosított megfelelő időt a helyszín békés elhagyására, a békés gyülekezéshez való jog sérelmét okozta;

- a Rendőrség azzal, hogy a tömegoszlatás indokaként a bejelentés elkésztését jelölte meg hátrányosan megkülönböztette e demonstrációra igyekvő személyeket és a demonstráció szervezőjét mindazokkal szemben, akik korábban szintén a Gytv.-ben meghatározott 3 napos határidőt be nem tartva jelentették be rendezvényüket, de e bejelentéseket a Rendőrség tudomásul vette.”

"A Clark Ádám térről történt előállítások végrehajtásáról szóló rendőri jelentések minden esetben - szóról-szóra - arra hivatkoznak, hogy a tömeg tagjaként az előállított személy nem tett eleget a rendőri felszólításnak és nem hagyta el kellő időben a teret, ezért az adott személyt igazoltatták, majd előállították. A jelentések - a cselekmény mérlegelését teljes mértékben nélkülöző - nagyfokú eljárási "automatizmusról" árulkodnak, holott az előállítás olyan személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, amelynek indokoltságát minden esetben, minden eljárás alá vont személynél külön kell vizsgálni.”

„Az igazoltatások és az esetleges szabálysértési feljelentések mellett azonban álláspontom szerint végképp semmilyen körülmény nem indokolta a téren maradó tömeges előállítását, figyelemmel a feloszlattal kapcsolatos rendőri intézkedések félreérthetőségére (különösen az elvonulás irányának megjelölése), és arra, hogy a tömeg magatartása mindvégig békés volt.”

"A rendőrség a személyes szabadsághoz való joggal összefüggő visszásságot okozott akkor, amikor pusztán a nem kellően gyors elvonulás miatt, automatikusan - a szabálysértési feljelentéssel egyidejűleg - a feloszlattal rendezvény területén tartózkodó személyeket előbb körbezárta, majd előállította.”

Lényeges kiemelni, hogy a Clark Ádám téren előállítottakkal szemben alkalmazni kívánt szabálysértés alkotmányellenes.

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány még 2007. májusában az Alkotmánybírósághoz fordult soron kívüli elbírálást kérő beadvánnyal a 32/2007 (III. 06.) Korm. rendelet 3.§-ának 2007. március 6-i hatállyal történő megsemmisítése érdekében, annak alkotmányellenessége miatt. Amint emlékeztet, a kormány még 2007. március 15-e előtt egy március 6-án elfogadott kormányrendelettel új szabálysértési tényállást alkotott, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség címmel. A szabálysértés szerint ötvenezer forint pénzbírsággal sújtható az, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmessékedik. A benyújtott beadványt az Alkotmánybíróság 578/B/2007. számon tartja nyilván.

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány első, 2007 májusi indítványa itt olvasható.

A 2008. április 11-i eseményekkel kapcsolatosan elkészített – hivatkozott - jelentésében az ombudsman maga is indítványozta a tárgyi jogszabályhely alkotmányellenességnek utólagos vizsgálatát az Alkotmánybíróságnál. Azóta a Nemzeti Jogvédő Alapítvány soron kívüli elbírálásra irányuló kérelmét kétszer is megismételte, legutóbb 2009. január 16-án, de döntés mindeztidáig sajnálatos módon nem született.

A tüntetések csapaterős feloszlata során már számos alkalommal – különösen nagy számban 2006 őszén – bizonyítottan jogellenesen jártak el az intézkedő rendőrök, ezért nehéz és nem elvárható egy ilyen rendőri cselekmény jogszerűségének helyes helyszíni megítélése. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány és több más jogvédő szervezet már többször rámutatott arra, hogy a gyülekezési jog gyakorlásával kapcsolatban az államnak nemcsak tűrési kötelezettsége van, hanem aktív szerepe is, amellyel biztosítani kell a gyülekezési jog megfelelő szintű érvényesülését. Ezen szabálysértés viszont - ahogy a példák mutatják, mint jogi gumibot - kifejezetten alkalmas arra, hogy önkényes korlátozás és megszorítás alá kerüljön ez az alapvető alkotmányos jog.

Azóta is több alkalommal (2007. október 26., 2007. november 19., 2008. április 11., 2008. július 5., 2008. szeptember 20., 2008. október 23.) előfordult, hogy a tüntetést jogellenesnek minősítő és azt feloszlanni kívánó rendőrök pusztán a jelenlét és a helyszín azonnali elhagyásának – adott esetben éppen a rendőrség által lezárt eltávozási útvonalak miatti - elmaradása miatt feljelentést tettek a jelenlévővel szemben és ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtották a jelenlévőket. Bebizonyosodott az alkotmányellenes jogszabályhely alkalmazása és indokolatlanul kiterjesztő értelmezése a gyülekezési jog csorbulásához vezetett.

Mivel az országban azóta is fennálló feszült állapot miatt újabb tüntetések várhatóak, ezért reális az esélye annak, hogy az alkotmányellenes jogszabályhelyt többször is alkalmazni fogják, ez pedig a jogbiztonság és jogállamiság alkotmányos elvét sértő módon lehetetleníti el a polgárokat, hogy a közügyekkel kapcsolatos alapvető jogukat gyakorolják. Tudomásunk szerint az ezen alkotmányellenes jogszabályhely miatt szankcionált személyek száma már több százat ér el. Mivel a szabálysértési eljárásban az eljárás megszüntetése esetén az állam nem fedezi a védő díját, ezért nagyon sokan szerény pénzügyi lehetőségeik miatt nem élnek a jogorvoslat lehetőségével. Jogvédő szervezetünkhöz jelentős számban fordulnak olyanok, akik ezen tényállás alkalmazása alá kerültek és szervezetünk jogvédő segítségét kérik.

Mindezek alapján indokoltnak tartjuk, hogy Alkotmánybíróság mielőbb hozza meg döntését az ügyben. Ennek a jogszabálynak a hatályban tartása sérti a demokratikus jogállamiság elvét és korlátozza az alapvető politikai

szabadságjogok gyakorlását.

A Clark Ádám téri ügyben felmentettek személyes szabadság, emberi méltóság és gyülekezési jog megsértése miatt kártérítési pereket indíthatnak a rendőrség ellen, és joggal illeti meg őket a bírói gyakorlatra figyelemmel fejenként legalább 600 ezer forint nem vagyoni kártérítés. Nyilvánvalóan a kárösszeg a fogva tartás időtartama, körülményei és az elfogás-előállítás körülményei, illetve ezeknek az áldozatra gyakorolt hatása függvényében változhat egyénenként. Bízunk abban, hogy a rendőrség – követve a 2003-as gesztenyés-kerti tüntetés jogtalan felosztatása utáni peren kívüli megegyezés példáját (részletek:itt.) – hajlandó lesz a bírósági út megkerülésével jóvátenni az általa okozott károkat. Akik nem éltek jogorvoslással a bíróság által fenntartott bírság ellen, azok a határozattól számított egy éven belül - hivatkozással a mostani döntésekre - jó eséllyel perújítást kérhetnek.